EŻAMIJIET ANNWALI TAL-*JUNIOR LYCEUM* 2007

Taqsima ta' l-Assessjar Edukattiv - Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni

IT-TIENI SENA **STORJA** **ĦIN: Siegħa u Nofs**

ISEM: ______________________________ **KLASSI: __________**

1. **Qabbel iż-żewġ listi. L-ewwel waħda ġiet mogħtija bħala eżempju**

1.	pesta		prodott tal-biedja
2.	Federiku II		tixrid tal-Protestantiżmu
3.	kemmun		ċentru ta' kummerċ
4.	Il-Lhud		tmexxija tal-gżejjer Maltin
5.	Martinu Luteru		żball kbir fir-reliġjon
6.	Dun Axiaq		il-kap tal-gżira
7.	l-università		il-kummerċ fir-reġjun tal-Mediterran
8.	Il-Birgu		sid fewdatarju
9.	Il-Ħakem	1	marda qerrieda
10.	Ereżija		imressaq quddiem l-Inkwiżitur
11.	Gonsalvo Monroi		familja Hohenstaufen

(1 x 10 = 10 marki)

2. **Ikteb jekk hux VERU jew FALZ**

2.1 Fl-1429 sar attakk kbir fuq Malta mill-furbani. ____________________

2.2 Qabel ma ġew Malta l-Kavallieri kienu f'Rodi. ____________________

2.3 Il-Kavallieri ħadu gost li ngħataw lil Malta. ____________________

2.4 Is-sultan ta' Franza ta lil Malta lill-Kavallieri. ____________________

2.5 Fl-1551 Dragut attakka lill-gżejjer Maltin. ____________________

2.6 Il-Kavallieri marru l-Birgu biex ikunu qrib il-Port. ____________________

2.7 In-nobbli ta' l-Imdina għoġbithom il-miġja tal-Kavallieri. ____________________

2.8 Il-Kavallieri bnew il-Fortizza ta' San Mikiel. ____________________

2.9 Ix-xjuħ u l-morda ntbagħtu Sqallija qabel l-Assedju. ____________________

2.10 La Valette ma kienx jaf li t-Torok se jattakkaw lil Malta. ____________________

(1 x 10 = 10 marki)

3. Ħares lejn l-istampa u wieġeb il-mistoqsijiet

3.1. Fl-istampa jidher xini tal-Vikingi. Mil-liema tliet pajjiżi fit-Tramuntana ta' l-Ewropa ġew dawn in-nies?

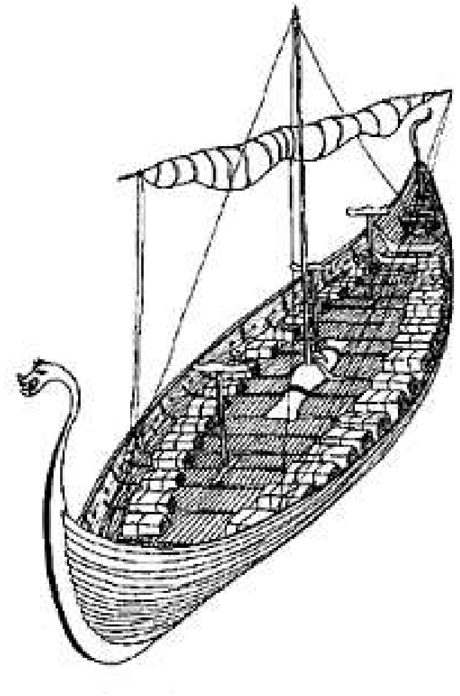

____

____

______________________________ (3 marki)

3.2. Għaliex kienu jħallu biża' kbir kulfejn jersqu l-Vikingi?

____

____

____

____

____

______________________________ (2 marki)

3.3. F'liema parti ta' Franza niżlu biex joqogħdu hemm?

____

______________________________ (marka)

3.4 Semmi żewġ differenzi kbar bejn in-Normanni u l-Vikingi.

____

____ (2 marki)

3.5 Għaliex il-Papa kien jista' jserraħ moħħu min-Normanni?

____

____ (2 marki)

3.6 It-Tapizzerija ta' Bayeux tfakkarna fir-rebħa Normanna ta'

(l-Italja, l-Awstrija, Malta, l-Iżvizzera, l-Ingilterra) (marka)

3.7 Liema familja Normanna niżlet fl-Italja t'Isfel u rebħet artijiet hemm?

____(marka)

3.8 Min kien Goffredi Malaterra?

____(marka)

3.9 Għid kif Malaterra huwa marbut ma' l-istorja ta' Malta.

____

____(2 marki)

3.10 Ikteb paragrafu fuq il-firxa tan-Normanni fl-Ewropa.

____

____

____

____

____

____

____(5 marki)

(total 20 marka)

4. <u>Aqra s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet</u>

"Fil-Medjuevu d-difiża tal-Port il-Kbir kienet tikkonsisti prinċipalment mill-kastell ta' Sant'Anġlu, jew kif kien magħruf ukoll il-Castrum Maris. Kien hemm ukoll xi postijiet oħra fortifikati kemm f'Malta kif ukoll f'Għawdex imma, fil-biċċa l-kbira tagħha, il-popolazzjoni kienet mifruxa 'l hinn u 'l hawn f'ħafna rħula żgħar li llum m'għadhomx jeżistu għaliex ingħaqdu ma' rħula oħra akbar. Dawn nafuhom bħala l-"irħula mitlufa". Il-Maltin kienu jaħdmu fil-biedja imma kien hemm xi wħud fin-negozju u oħrajn jaħdmu f'xi snajja'. Dawn kienu jkunu msieħba fi fratellanzi u l-membri kienu jgħinu lil xulxin f'każ ta' bżonn."

4.1 Aqta' sinjal taħt erbat irħula li kienu jeżistu fil-Medjuevu imma llum m'għadniex insibu traċċa tagħhom.
(Ħal Tartar, Ħal Arrig, tas-Sliema, San Ġiljan, Ħal Tigan, Pembroke, Ħal Qdieri, Paola, Senglea, Cospicua) (4 marki)

4.2. Minbarra l-*Castrum Maris* kien hemm żewġ postijiet fortifikati oħra fil-Medjuevu. Għid liema kienu.

____(2 marki)

4.3 X'kien is-sibi?

____(2 marki)

4.4 Semmi ġrajja jew leġġenda marbuta ma' l-attakki tal-furbani fil-gżejjer Maltin fil-Medjuevu.

____(marka)

4.5 Semmi żewġ vantaġġi tas-sibi għall-Maltin qabel il-miġja tal-Kavallieri.

____

____(2 marki)

4.6 X'kienu l-fratellanzi?

____

____(2 marki)

4.7 Semmi żewġ biżgħat kbar li setgħu jinkwitaw lill-Maltin fiż-Żminijiet tan-Nofs.

____

____(2 marki)

4.8 Fis-silta ssemmiet il-biedja fil-gżejjer Maltin. Ikteb paragrafu fuq l-importanza tal-biedja fil-Medjuevu.

____

____

____

____

____

____

____(5 marki)

(total 20 marka)

5. <u>Ikteb it-tifsira ta' dawn il-kliem</u>:

5.1 katapan

____

____

5.2 dejma

____

____

5.3 kavabuzz

____

____

5.4 fewdu

____

____

5.5 ċensiment

____

____

(2 x 5 = 10 marki)

6. **Aqra s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet**

"Kristofru Kolombu ma kienx jaf li skopra kontinent ġdid, iżda kien wera lil kulħadd li d-dinja ma kinitx ċatta bħalma kienu jaħsbu sa dak iż-żmien. Kien Amerigo Vespucci li ntebaħ bil-kontinent ġdid u kien għalhekk li l-Amerika ssemmiet għalih. L-iskoperta ta' Kolombu fixklet ħafna nies għaliex in-nies indunaw li ħafna mill-affarijiet li kienu jemmnu ma kinux eżatti. Dan kien perijodu eċċitanti ta' skoperti u invenzjonijiet ġodda li għadna nistagħġbu bihom sal-lum."

6.1 Semmi żewġ saltniet Ewropej li bagħtu ħafna xwieni lejn id-dinja l-ġdida.

____(2 marki)

6.2 Għaliex jibqa' magħruf Vasco da Gama?

____

____(2 marki)

6.3 Liema strument martittimu għen lill-baħħara biex ibaħħru mingħajr biża' li jintilfu?

____(marka)

6.4 Aqta' sinjal taħt żewġ prodotti li kienu jiġu fl-Ewropa mill-artijiet il-ġodda.

(qamħ, tabakk, għasel, fidda, qoton, ħadid) (2 marki)

6.5 X'invenzjoni għamel Gutenberg?

____

____(2 marki)

6.6 X'importanza kbira kellha din l-invenzjoni?

____

____(2 marki)

6.7. Għaliex dan il-perijodu huwa magħruf bħala r-Rinaxximent?

____

____(2 marki)

6.8 Aqta' sinjal taħt iż-żewġ pitturi li kienu jgħixu fir-Rinaxximent.

(Mikelanġelo, Picasso, Cezanne, Leonardo da Vinci, Monet) (2 marki)

6.9 Fir-Rinaxximent l-artisti bdew jagħtu kas aktar ta' l-arti li kienu ħallew warajhom żewġ ċiviltajiet kbar. Liema kienu dawn iż-żewġ ċiviltajiet?

____(2 marki)

6.10 Għaliex Martinu Luteru ħadha kontra l-Knisja Kattolika?

____

____(2 marki)

6.11 Liema bażilika importanti kienet qiegħda tittella' f'Ruma f'dak iż-żmien?

____(marka)

(total 20 marka)

7. <u>Ikteb fit-tul fuq WIEĦED minn dawn is-suġġetti</u>:

7.1 L-Assedju l-Kbir huwa wieħed mill-akbar ġrajjiet fl-istorja ta' Malta. Iddeskrivi x'ġara matulu.

7.2 Fil-Medjuevu, l-Ewropa kienet titmexxa permezz tas-sistema fewdali. Kif kienet is-soċjetà f'dak iż-żmien?

7.3 X'kienu l-Kruċjati? Kif bdew, x'ġara matulhom u għaliex fallew? **(10 marki)**